

जेन्य *a.* Ved. 1 Of noble origin, well-born. -2 Genuine, true; प्रयक्षजेन्यं वसु Rv. 2. 5. 1. -3 Victorious.

जेपालः A kind of medicinal plant

जेमनम् [जिम्-भावे ल्युट्] 1 Eating. -2 Food.

जेष् 1 *Ā.* (जेषते) To move, go.

जेह् 1 *Ā.* (जेहते) Ved. 1 To reach, go towards. -2 To strive after, exert. -3 To open the mouth, pant, gasp; अरेणुभिर्जेहमानं पतत्रि Rv. 1. 163. 6.

जै 1 *P.* (जायति) To wane, decline, perish.

जैगीषव्यः N. of an ancient risi named along with Asita Devala; सनातनश्च दक्षश्च जैगीषव्यो भगन्दरः Bri. S. 48. 62.

जैज्जटः (See जेज्जटः).

जैत्र *a.* (-त्री *f.*) [जैत्-अण्] 1 Victorious, successful, leading to victory; जैत्रं यं ते अनुमदाम सङ्गमे Rv. 1. 102. 3; इदमिह मदनस्य जैत्रमन्नं विफलगुणातिशयं भविष्यतीति Mā. 2. 6; धनुर्जैत्रं रघुर्दयौ R. 4. 16; 16. 72; आकारयज्जयीजैत्रप्रयाणपटहस्वनम् Śiva. B. 29. 64. -2 Superior. -त्रः 1 A victor, conqueror. -2 Quick-silver. -त्रम् A Victory, triumph; जैत्रयात्रापरैः सद्यः परैः स परिभूयते Śiva. B. 16. 41. -3 Superiority. -Comp. -रथः a victor.

जैनः *a.* 1 A Jaina, a follower of Jaina doctrines. -2 A Buddha.

जैमिनिः N. of a celebrated sage and philosopher, founder of the Mīmāṃsā school of philosophy (properly पूर्वमीमांसा); मीमांसाकृतमुन्मथाय सहसा हस्ती मुनिं जैमिनिम् Pt. 2. 23. -Comp. -भागवतम् N. of a modern revision of Bhāg. -भारतम् N. of a modern revision Mb. -सूत्रम् N. of a work.

जैमिनीय *a.* Relating to or composed by Jaimini. -*m.* an adherent of Jaimini. -*m.* (*pl.*) N. of a school of the Sv. -*n.* Jaimini's work. -Comp. -न्यायमालाविस्तरः N. of a compendium of the Mīmāṃsā philosophy of Mādhava.

जैयटः N. of Kaiyata's father.

जैय्यटः (जैज्जटः *q. v.*).

जैव *a.* [जीवस्येदं अण्] 1 Belonging to जीव or the soul. -2 Belonging to Jupiter.

जैवातृक *a.* (-की *f.*) 1 Long-lived, one for whom long life is desired; जैवातृकं ननु श्रूयते पतिरस्याः Dk. -2 Thin, lean. -कः 1 The moon; राजानं जनयांबभूव सहसा जैवातृकं त्वां तु यः Bv. 2. 78. -2 Camphor. -3 A son. -4 A drug, medicament. -5 A peasant.

जैवेयः An epithet of Kacha, son of Brihaspati.

जैह्म्यम् Crookedness, deceit, falsehood; जैह्म्यं च मैथुनं पुंसि जातिभ्रंशकरं स्मृतम् Ms. 11. 67.

जैह्वयम् The pleasure of taste; औपस्थयजैह्वयं बहु मन्यमानः Bhāg. 7. 13.

जोङ्गम्, -ङ्गकम् Aloe-wood, having variegated spots; Kau. A. 2. 11.

जोङ्गटः The longings of a pregnant woman (दोहद).

जोटिङ्गः 1 An epithet of Śiva. -2 A devotee who practises the most rigid austerities.

जोडः Binding, tie.

जोनराजः N. of the author of Rāj. Tilak.

जोन्ताला, जोन्नाला *f.* Barley (Mar. जोधळा; according to others देवभात ?).

जोषम् *ind.* [see under जुष्].

जोष्य *a.* Lovable.

जोषा, जोषित् *f.* A woman; cf. योषा, योषित्.

जोषिका 1 A cluster of young buds. -2 A woman.

जौमरम् Jumara's grammar. -*m.* (*pl.*) the followers of Jumara.

ज्ञा 9 *U.* (जानाति, जानीते, जज्ञौ, जज्ञे, अज्ञासीत्-अज्ञास्त, ज्ञातुम्, ज्ञात) 1 To know (in all senses), to learn, become acquainted with; मा ज्ञासीस्त्वं सुखी रामो यदकार्षीत् स रक्षसाम् Bk. 15. 9. -2 To know, be aware of, be familiar or conversant with; जाने तपसो वीर्यम् Ś. 3. 1; जानन्नपि हि मेधावी जडबल्लोक आचरेत् Ms. 2. 110, 123; 7. 148. -3 To find out, ascertain, investigate; ज्ञायतां कः कः कार्याधीति Mk. 9. -4 To comprehend, apprehend, understand, feel, experience; as in दुःखज्ञ, सुखज्ञ &c. -5 To test, try, know the true character of; आपस्तु मित्रं जानीयात् H. 1. 72; Chān. 21. -6 To recognise; न त्वं दृष्ट्वा न पुनरलकां ज्ञास्यसे कामचारिन् Me. 63. -7 To regard, consider, know to be; जानामि त्वां प्रकृतिपुरुषं कामरूपं मधोनः Me. 6. -8 To act, engage in (with gen. of the instrument); सर्पिषो जानीते Sk. ' he engages in sacrifice with clarified butter (सर्पिषः = सर्पिषा). -9 Ved. To acknowledge, approve, allow. -10 To recognise as one's own, take possession of. -*Caus.* (ज्ञापयति, ज्ञपयति) 1 To announce, inform, make acquainted with, make known, notify. -2 To request, ask (Ātm.). -3 To sharpen. -4 To satisfy. -5 To praise. -6 To immolate, kill (as an animal). -*Desid.* (जिज्ञासते) 1 To desire to know, investigate, ascertain; R. 2. 26; Bk. 8. 33; 14. 91. -2 To conjecture, suppose, guess.

ज्ञ *a.* [ज्ञा-क] (At the end of comp.) 1 Knowing, familiar with; कार्यज्ञ, निमित्तज्ञ, शास्त्रज्ञ, सर्वज्ञ &c. -2 Wise; as in ज्ञेयं thinking oneself to be wise. -ज्ञः 1 A wise and learned man. -2 The sentient soul. -3 The planet Mercury. -4 The planet Mars. -5 An epithet of Brahmā; cf. ज्ञः प्राज्ञे चन्द्रतनये विषये चात्मगर्वायोः Nm. -Comp. -शक्तिः the intellectual faculty.